

СЛАВЯНИНЪ

ГОДИНА IV.

Русчукъ 28 Августъ 1882.

БРОЙ 15

Излиза два пъти въ седмицата всѣка:
Срѣда и Събота.

Цѣна:

За година . . . 5 ср. рубли нови.
За шесть месеци 3 ср. рубли "

Сичко, което се отнася до вѣстника, подписва се направо до

Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ.

Неплатени писма не се приематъ.
Ражкописи назадъ се не връщатъ.

За Обявления се заплаща:

За всѣки редъ при пръвъ пкъ 20 стот.
За " " " вторий пкъ 10 "

Руссе 27 августъ 1882

Въ единъ отъ миналитѣ броеве на вѣстника си, бѣхме извѣстили, че въ отечеството ни се появили единъ повъ родъ агенти, нѣкакви си бабтисти, които не само дето развратяватъ святитѣ религиозни убѣждения на простодушния ни народъ, но още явно се подиграватъ съ святитѣ ни таинства, установени отъ самия ни Спасителъ, който си жертвува живота за насъ; тѣзи именно шарлатани, развратители и противници на християнското ни православие учение, удвояватъ своитѣ трудове и почнахъ вече най-дрѣско да умаловажаватъ самитѣ ни свети таинства, въ ущербъ на святата ни вѣра, на народното ни достолепие.

Въ градъ ни на 26-ий того сутринята рано на Дунава, въ присѣтствието на многобройна публика, извършили още единъ подвигъ, за срамъ на цѣлия ни народъ; именно прекръщавали двѣ невинни и глупави момчета Българчета! Въ публиката имало голѣмо оорчение, като глѣдала, какъ се подиграватъ незвани личности съ вѣрата имъ и скандала се считалъ за готовъ. Да се прекращаватъ нашитѣ братия, да се нарушава едно отъ най-святитѣ ни таинства всенародно, което подъ никакъвъ начинъ не може да бѣде приповторено, това какъ го търпи нашата Духовна власть, ний не можемъ да си обяснимъ и въ голѣмо удивление се виждаме!... Ние мислимъ, че не само Духовната власть, но и самата полицейска власть, както и сичкитѣ граждани, като вѣрни синове на своята свята и православна вѣра, трѣбва да вѣстанжтъ противъ подобни развратители и да искатъ тѣхното испаждане вѣнъ изъ границата на нашето отечество. Разбираме, сѣкий е свободенъ въ своитѣ религиозни убѣждения и нѣмаме нищо противъ това, но така неизвѣстни припелци, всенародно да прекръщаватъ Българетѣ и да нарушаватъ святитѣ таинства на вѣрата ни, това невѣрваме да се търпи въ която и да бѣде държава. Ние сме веднѣжъ кръстени, имаме своята вѣра и учение най-спасително, съ духовни пастири, следователно пѣмаме нужда отъ незвани учители и проповѣдници на друго религиозно учение, още по-малко трѣбва да ги оставаме да се подиграватъ съ святитѣ ни обряди. Ония, които искатъ да проповѣдватъ нова религия и да прекращаватъ хората, нека отиджтъ въ Азия, тамъ, дѣто народитѣ стоятъ още заблудени въ своитѣ религии, а не въ България, гдѣто народа напълно е съзналъ и вѣрата си и длѣжноститѣ си, гдѣто вѣрата е утвърдена и за свята отдавна припозната отъ милиони души.

Ако нашата Духовна власть не обраца или не иска да обърне внимание на това, което се върши днесъ въ насъ съ святитѣ ни таинства, то ний мислимъ, че полицейската власть е морално задлѣжена, да призове тия агенти и нови кръстители въ полицията и да ги по-

распита: отъ гдѣ сж, що сж, съ какво се занимаватъ и кой имъ е далъ тѣзи власть да прекръщаватъ Българетѣ въ Дунава? Това полицията трѣбва да го направи за всѣка безопасностъ, защото както казахме, негодование въ народа имало, отъ което случайно може да произлѣзе нѣкое неприятно приключение, което трѣбва да се предпазва съ време да не става.

Ние не само като Българетѣ, не само като Християнитѣ и граждани, нъ и като публицистѣ, призоваваме надлежната Духовна и Гражданска власть, да прекрати това появивше се зло въ насъ, да забрани на тия кръстители, да се неосмѣляватъ още вѣднѣжъ, да се подиграватъ съ вѣрата ни; съ това мислимъ че изпълняваме една отъ най-святитѣ си длѣжности които имаме, защото не само на насъ, но и на сѣкий добъръ християнинъ е неприятно и противно даже да глѣда, едни ничтожни личности да се подиграватъ съ религиознитѣ му обряди и установления. Ние имаме една вѣра, за която се е пролѣла съ рѣки кръвъ, която ни е въодушевявала и запазила язикъ и народността; въ нежъ сж пребили и скончали живота нашитѣ бащи, дѣди и прадѣди, въ нежъ сме се родили, въспитали и порасли, следователно тя е за насъ свята и не можемъ никому и подъ никакъвъ начинъ позволи, да се подиграва явно съ нежъ, още по-малко да глѣдаме нейното нарушение.

Неотказваме че въ насъ, както и на всждѣ, билъ той мѣстенъ жителъ или чужденецъ, сѣкий е свободенъ да се ползува съ свободата на вѣроисповѣдание то си, нъ съ повѣдението и дѣлата си да не нарушава обрядитѣ на другитѣ религии, ето на кое сме ние противни и противъ кое вѣставаме. Разнитѣ агенти и проповѣдници, които сж напѣлили отечеството ни, нека проповѣдватъ своето учение, ако има кой да ги слуша и глумецъ, който да имъ вѣрва, но само да се неприкоснуватъ о вѣтрѣшитѣ установления на чуждата религия, защото това дълбоко уврежда религиозното чувство и не може по никакъвъ начинъ да се поднася.

Ако отъ обстоятелствата сме останали въ сичко и къмъ сичко немарливи и равнодушни, ако отъ мѣждусобнитѣ неспоразумѣния, сме заборавили отечественитѣ си длѣжности, трѣбва ли да бѣдемъ равнодушни и къмъ вѣрата си, която ни е крепила и оживотворявала, на която длѣжимъ за живота си, за народността си?... Този е единъ отъ най-важнитѣ въпроси, отъ когото зависи нашето единство, нашето спасение.

Трѣбва ли да се оставимъ да ни разединяватъ, да ни деморализиратъ кое какви личности, шитковни, да сежтъ помежду ни отчуждение, да ни дѣлятъ на разни секти вѣроисповѣдания? Трѣбва ли да се възползуватъ отъ нашитѣ неспоразумѣния, чужди агенти, които не сж дошли помежду ни за друго, освенъ

да постигатъ заднята си целъ, да ни раздвоиватъ, за да извлечатъ нѣкоя мегали идѣя?

Нека размислжтъ върху сичко това по-врѣло ония, които сж дали клѣтва прѣдъ Бога, че ще вярджтъ и укрепжтъ въ православиято своето духовно стадо. На тѣхъ остава отговорността, на тѣхъ грѣхжтъ, ако се тѣ покажжтъ немарливи въ своята свята задача.

На насъ не остава друго, освѣнъ да гледаме като се прекращаватъ нашитѣ братия въ Дунава отъ ничтожни личности и да ли ще земе Духовната, както и гражданската власть, нѣкакви мѣрки, противъ тия нови кръстители въ отечеството ни.

ВОЛТЕРЪ.

На 18 май 1878 г. се изпълни смъртвиятъ столѣтенъ день на единъ отъ оубзи велики писатели, които се имали грамадно влияние на всичкото човѣческо развитие и нанесли на невѣжеството и произвола такива удари, послѣ които дълго време не могли да се поправятъ. Ний говоримъ за Волтера, който е напѣлилъ осемнадесетото столѣтие съ блестящата си слава и който е билъ единъ отъ най-добритѣ изразители на тогавашнитѣ обществени стремления.

Синъ на нотариуса (писецъ) и Маргарита (черковенъ епитропъ) д' Омаръ, Франсуа Мариа Аруетъ, — името Волтеръ той приелъ отпослѣ, — родилъ се въ 1694 г., когато Лудовигъ XIV вече билъ подпадналъ подъ влиянието на иезуититѣ, когато шумнитѣ обрядни времена на Монтеспана се заменили съ притворно побожничество (пустосветство) и лицемерие, които ознаменували епохата въ която е владичествувала надъ кралетѣ вдовицата Скарриона. Омѣната на Нантския едиктъ, която, предизвика извѣститѣ варварства, която обля южна Франция съ кръвъ, и несчастната война за испанското наслѣдство — ето събития, които дълбоко поразиха въприемчивото въображение на малкото дѣте, което се е възпитавало въ колегиата на *Лудовика Великия* (Louis le grand), подъ ръководството на иезуититѣ, на които системата на възпитанието е била основана на робска покорностъ и лицемерие, която не можела да не весли отвращение въ даровитий ученикъ, безъ да се гледа на това, че възпитателитѣ се отнасяли къмъ него доста снисходително.

Тѣзи впечатления на дѣтска възраст се запазили въ Волтера прѣвъ сичкия му животъ и съ това до нейдѣ се обяснява оубзи ненавистъ къмъ духовенството, която той искажалъ въ най-раннитѣ си съчинения. Подиръ Лудовика XIV настѣпили безумнитѣ регенства. Намѣсто притворството и побожничеството, които владѣли въ послѣдитѣ години на царуванieto на Лудовика XIV, появилъ се дълбокиятъ скептицизмъ, почнали да търсятъ наслаждения, и гледали полеско да печелятъ. Волтеръ скоро станалъ извѣстенъ при Филиппа Орлеанский, вслѣдствие представлението „Едипа“ и своето затваряне въ Бастилия по подозрението на памфлетическото му съчинение за регента. Като го пустили отъ затвора, когато невинността му се познала, той, послѣ историята съ Херцога Раганомъ Шабо, трѣбвало да се отдаде въ Англия, дѣто се запозналъ съ Попома, Боллиброка и други знаменити лица въ то време. Въ продължение на своето пребивание въ Англия, той се заловилъ да изучи английскитѣ Философи и поети и господарственното устройство на Великобритания. Резултати отъ пребиванието му въ Англия били тѣзи: „Lettres anglaises“, които по распоряженieto на Парижкия парламентъ били изгорени отъ джеллатинъ; трагедия: „Брутъ“, написана по духътъ на републиканцитѣ и посветена на Боллиброка, и трагедия „Смъртъ Цезарова“, дѣто нѣма любовни интриги и която не позволявали да се представява.

По такъвъ начинъ тригодишното пребивание на Волтера въ Англия, имало рѣшающе влияние на характера на литературнитѣ му произведения. Нетърпимостъта на духовенството го възмущавало не помалко, отъ колкото мишленията и мюзеврицитѣ на френския пар-

ламентът. Отказването на свещениците да пазят знаменитата актриса Адриенъ Лекювереръ, породило буйно негодование от страна на Волтера и той написал апосеоза за злочестата артистка. Появлението на тези стихове раздразнило клерикалният (привърженият към духовенството) лагеръ; подигнали се викове, обвинения въ атеизъм (безбожие), и Волтеръ билъ принуденъ отново да бѣга отъ Парижъ. Той отговорилъ на враговетѣ си съ своята съблазнителна поема „La Pucelle d'Orleans“, дѣто горчиво се усмивалъ на Жанна д'Аркъ, духовенството и религиата. Негодованието на ултрамонтанитѣ (тѣзи които се били привърженици за неограничена власт за папѣтѣ) не било предѣлъ и Волтеръ билъ принуденъ да се отрече отъ тази поема, като ѝ преписалъ на Аббата (настоятелъ на католическият манастиръ) Шолъе, който наскоро умрѣлъ.

Този периодъ на Волтерова животъ се ознаменовавалъ по дружбата съ наследния пруският принцъ, подиръ краля Фридриха II; сѣтъ той се обрача милоство къмъ Лудовика XV и, благодарение на Маркиза де — Пампадуръ, получилъ звание каммеръ — юнкеръ и историографъ на Франция, съ назначение пенсия; наскоро подиръ това, Волтеръ отива въ Лювениль до краля Станислава Лещинскитъ, който го приелъ като приятелъ. Тука той написва „Задига“ и за малко едно време се завраща въ Парижъ, отдѣто се отправя по заповѣдта на Фридриха великиятъ, въ Прусия.

Прибавянето му въ Прусия, приниритѣ съ краля и другитѣ епизоди вѣма да казваме, тъй като имаме предъ видъ да дадемъ не биографията на Волтера, а неговата характеристика. Трѣба да забѣлжимъ само това, че тамъ той е написалъ знаменития романъ „Кандидъ“ и „История на дуга и правитѣ на народитѣ“ (L'Esprit et les moeurs des nations), която Бокль я счита отъ най добритѣ исторически съчинения, написани до това време. По такъвъ начинъ Волтеровото пребывание въ Прусия било полезно въ най горвя степенъ: честитѣ бѣседѣ съ кралятъ, философитѣ и ученитѣ, които се намѣрвали при неговия дворъ, твърдѣ много се способствували на неговия талантъ.

Въ времето на този периодъ се отнася и неговото сближение съ Русия. Още въ 1745 г. той работилъ за да го приематъ за членъ въ Петербургската академия на науката, а когато това му се паднало, той захваналъ да се кара што да му се даде да напише историята на Петра Великиятъ. Това предложение било прието чакъ въ 1757 година и на Ломоносова било казано да подготви материалъ за Волтера и следъ като ги преведе на французкиятъ езикъ да ги испрати по заповѣдъ. Тези истории била написана по най блестящъ езикъ, както и всичкитѣ съчинения Волтерови, не е преиспѣлена съ погрѣшки, лъжливостъ и показва се незапознанството съ животътъ на Россия до Петра, безъ което опредѣление истинското значение на преобразователя е невъзможно. При все това, тези истории имала голѣмъ успѣхъ, била е приведена на всичкитѣ езици и способствувала на Волтера да се сближи съ Екатерина II, което ясно се види въ обширнитѣ кореспонденции помежду имъ, които се продължавали отъ 1763 до 1777 година. Между това разложението на Французкото общество се продължавало: на първий планъ полека, но постоянно се повдигала буржуазията; противъ католицизма излезли епископитѣ (последователи на учението на кипрскиятъ епископъ Карневи Янсена). Янсеновото учение се отличавало съ фанатизъмъ (вѣрвание въ предопредѣление) и не допускало въ чловѣка свободна воля; парламентитѣ захванали борба съ кралевската властъ. Неудоволствие се усѣщало на съвѣдъ. Лудовигъ XIV, на когото отъ начало народа тъй много се издѣвалъ, излъгалъ общото ожидание: окруженъ отъ жадни своеволни министри, расточителни безочливѣ любовници, той искалъ само наслаждения, като говорилъ апатично: „après nous le déluge“. Реформи били необходими, но достигнатата до крайностъ централизация правела ги невъзможни. Ето какво говори по поводъ на това Токвилъ въ своето знаменито съчинение „L'ancien Régime et la Révolution: „Областнитѣ шати на всѣвѣдъ били унищожени, освѣнъ Бретани и Лангедокъ, но и тамъ господарствениятъ съвѣтъ и интендантитѣ често се смѣсвали въ тѣхнитѣ распоряжения; въ останалитѣ провинции интендантитѣ се распорядили съвършено самовластно, като не обрачвали вниманието на закони, а само се подчинявали на министерскитѣ капризи или фаворити (пристрастия въ какво и да е); министритѣ отъ своя страна, изоставили се отъ видѣтъ на главното и дѣйствително се захванали у едвѣмъ малки пѣща . . . Пренскиитѣ били тъй многосложни, што почти не се случавало да се получи отговоръ по рано отъ година време. Такъвъ порядѣкъ на работитѣ е помогналъ за размножаванието на бюрократиитѣ (преобладавания начала въ канцеларии и писмоводство), толкось помного, че продажбата на длѣжности съставлявала единъ отъ правителствениитѣ доходи. Тези бюрократия, привилегитѣ на дворянството и духовенството представлявали главнитѣ препятствия за реформитѣ. Великата тежестъ на данѣка падала на народа; неговото положение било страшно:

разоряемитъ отъ налогъ, той, тъй също, се намѣрвалъ въ страшна зависимостъ отъ бюрократиитѣ, общитѣ фермери и привилегированиитѣ классове“.

Таквото състояние на Франция не могло да не печали всичкитѣ най добри умове въ то време и тѣ търсели срѣдство за да отмахнатъ злото, та ту проповѣждали нови политико — економически теории, ту търсели идеали въ дълбоки старостѣ. Литературата въ XVIII вѣкъ се отличавала съ това, че разработвала общитѣ и абстрактнитѣ теории на управлението и философски и критически се отнасяли къмъ съществуващитѣ порядки на работитѣ. Волтеръ гледалъ спасение въ просвѣщенный деспотизъмъ и полагалъ, че всичкото зло произлиза отъ властитѣ и високомѣрноститѣ на духовенството. „Ако кралята покровителствува фанатизма“, писалъ той къмъ наследния прускиятъ принцъ, „то безъ помисля, тѣ не знаатъ, че духовенството е техниятъ най великъ неприятелъ. Дѣйствително, едва ли историята представяла макаръ единъ примѣръ, што духовенството да се е стремилъ къмъ поддръжанieto съгласие между господаритѣ и подданиитѣ; напротивъ това, ний видимъ, че то подига знаме за раздоръ и мажежъ. Нели пресвитерианци начнаха войната, която коштува живогътъ на Карла I, на ли монахъ уби Хенриха III ит, краля французкиятъ, и нели се видятъ и до сега въ Европа слѣди отъ честолюбията на духовенствата?“ Хиляди такива подобни примѣри може да се доведатъ отъ Волтеровитѣ съчинения; той насѣвдъ слѣдвалъ по опредѣленъ планъ: ставалъ противъ духовнитѣ власти и проповѣждалъ покорностъ на кралятъ. Неговитѣ галания въ това отношение дохождали до крайни предѣли и той не се посрамилъ да нарече Лудовика XV Траянъ.

По такъвъ начинъ, успѣхътъ на Волтера се обявява отъ една страна съ състоянието на обществото, отъ друга — съ умѣнието на автора да популяризира най отвлеченитѣ идеи въ жива сатирическа форма. Въ това време при двороветѣ господствувалъ французкиятъ езикъ, малкитѣ владѣтели на Германия поддръжали повъзможности спорѣдъ (по мѣрката) Лудовика XIV и Фридрихъ великиятъ предпочиталъ французката литература отъ нѣмската. Благодарение на тези условия и галания Волтерови, неговото влияние се распространило по цѣла Европа, толкова повече, че свѣтската властъ намѣрила за необходимо да ограничи високомѣрноститѣ на духовенството, особено на незугитѣ, които били изгонени тогасъ отъ по голѣмитѣ части на европейскитѣ господарства. Отъ всичкитѣ, най малко дѣйствително влияние за Россия е показалъ „фернейскиятъ патриархъ, както го наричале. Въ пренскиитѣ му съ Екатерина господствувала отвлеченъ либерализъмъ; въ Какъкъ били прокарани идеитѣ на Беккариа и Монтеска, и едвали Волтеръ игралъ кѣква и да е влиятелна роль при неговото съставение. Екатерина, подобно на своитѣ съвременници вѣнчюносци, обичала славата, но била самостоятелна и умѣла да се ползува отъ западнитѣ общественни мнениа, безъ да жертвува интереситѣ на Россия. Волтеровитѣ критики нѣмали същото влияние на вѣнчюзната политика, макаръ той и да се трудилъ за поддирание на Екатерина, и говорилъ за изгоняване на турцитѣ отъ Европа. Кожкото се касае до тогавашното образованно общество, което се състояло преимущественно отъ двора и едно малко число мушери, то четението на Волтеровитѣ произведения, въ нищѣ не били ясни за тѣхъ, освѣнъ въ звантливѣ (отглашители) фрази и най повъ обикновенъ скептицизмъ; кождкото се отнася до вѣтрѣнната страна на живота и улчшението занятието на селенина, за това никой и не помислялъ. Право да си кажемъ, и у русситѣ е имало фанатически поклонници на Волтера, както, напр. Рахманитовъ, който учредилъ книгопечатница преимущественно за печатание неговитѣ съчинения, но тѣ били малко; въобще подъ неговото влияние у русситѣ се появили едвѣмъ нѣколко трагедии и поеми, из неговитѣ идеи проникнали посрѣдъ образованата класа съвѣсъмъ малко.

Главната заслуга на Волтера за Франция се състои, дѣто той нанесалъ страшенъ ударъ на клерикализма и помогналъ за побѣдата на буржуазитѣ. Той не обичалъ народа и не го разбиралъ. Той съвѣтвалъ да се трудятъ да събератъ не твърдѣ голѣмо събрание избрано отъ публиката и съ презрителни съжаления да се отзоватъ за страдащата масса. „Никога и не помисляли да просвѣтятъ ботушаритѣ и слугитѣ“, казва той въ писмото си къмъ д'Аламбера „Сувѣрнето трѣбва да се искорени отъ умовѣтъ на порядочнитѣ хора и да се остави въ простия народъ“, пиши той на Дидро. Много други такива подобни поддръжания има разисени и въ други мѣста на неговитѣ обширни кореспонденции. съ такива пренебрежения той ел отнасялъ и къмъ зацигнитѣ на народа: Жанъ-Жакъ Руссо, Пюлю-Мара и другитѣ тѣхни последователи не разбирали, дѣто народа скоро ще етъпи на сцената и дѣто революцията скоро и силно се приближава. Въобще той не се церемонилъ съ своитѣ литературни противници и безжалостно имъ се подсмивалъ, като имъ оборвалъ всѣка една дарба.

По всичкитѣ тѣзи погрѣшки и слабости на чяетния човѣкъ, които ний не доначаме, забравятъ се предъ

заслугитѣ, сторени отъ Волтера за цивилизацията: той не само повдигналъ високо значението на писателъ и могъществено съдѣйствувалъ за да се прекратятъ идеитѣ на вѣтрѣршиността и распространението на влучни свѣдѣния, но спомогналъ за отслабване (сметчение) на иривитѣ, които енергически защищавали Каласъ, Монбалья, Сирвенъ, кавалеръ де-ла Барра и графъ Лаллъ.

Такава дѣятелностъ давала нѣлно право за почитание памѣтѣта на великия общественъ дѣятелъ въ XVIII-ий вѣкъ по единъ достоенъ начинъ и французката буржуазна република, повече отъ кождкото другитѣ нѣкой, длѣжна била да се покаже благодарна на знаменития борець, койго ѝ достави побѣда, но Волтеровитѣ противници, които иматъ сега голѣмо влияние въ Франция, съдѣли друго яче.

Приготовленията за празнуванието на Волтерова юбилей се правили дълго време. Муниципалниятъ съвѣтъ ималъ намѣрението да даде на това тържество официаленъ характеръ, а либералитѣ напечатали извлечение отъ Волтеровитѣ съчинения, което се е състояло преимущественно отъ отвѣтъкъ, съвѣсъмъ неприятенъ за клерикалитѣ. Извѣстията за тѣзи приготовления възмутили клерикалниятъ лагеръ; нѣкои епископи издали пастирски послания противъ предполагаемото празнувание, а Орленскиятъ архиепископъ, Дюпанлу, по поводъ на това, внесалъ въ сената тържението относително степенитѣта на правителствениото участие въ предстоящото тържество. Огрнцателниятъ отговоръ на Дюфора разрушилъ надѣждитѣ на ултрамонтанитѣ за да направятъ въ празнуването на Волтерова юбилей скандалъ. Наедно съ това, правителството счело за нужно да въспрети и демонстрацията въ честъ на Жанна д'Аркъ, която се е мислила отъ клерикалитѣ.

По такъвъ начинъ, юбилейното празнувание приело частенъ характеръ и съвсѣмъ скромни размѣри. Ето нѣколко свѣдѣния за това тържество въ двѣ главни точки въ градътъ Парижъ: въ театралната зала gaité и въ Американския църкъ.

Фасадътъ на театра и дома, които се намѣрвали на междана, били украсени съ трикоьорни флагове. Зрителната зала била препълнена отъ народъ; бюсетътъ на Волтера, койго билъ заобиколенъ отъ купове прелестни цвѣта, стоялъ посрѣдъ съзната на пьедесталъ накиченъ съ лаврови клои и трандафилъ; по двѣтъ страни на бюсетъ били наредени депутати, сенатори, членовѣтъ отъ градския общински съвѣтъ и институга и представителитѣ на литературата и журналистиката. Частъ около два, при вѣсторжно ръкоплекание, появилъ се, председателъ на организационниятъ комитетъ, Викторъ Хюго, и завзелъ председателското мѣсто мѣжду Сиоллера и Дешанеля.

Първъ на авансцената стѣпилъ Сиоллеръ; той се старалъ да опредѣли въ своитѣ думи преимущественно историческото значение на Волтера и неговото влияние за развитието на Франция и въобще, Европа въ умственото и политическото отношения, при което припомнилъ, че организаторитѣ за празнуванието стогодишния юбилей на Волтера, смѣтали да направятъ тържеството мирно и да подбунатъ общо съчувствие, и тѣ срещали препятствия и тѣ трѣбвало да се борятъ (боятъ) съ пропасти. Послеъ това Дешанель прочелъ лекция за Волтеровитѣ съчинения, и, въ заключение, Викторъ Хюго произнесълъ великодушна речъ, въ която оправдавалъ Волтера отъ обвиненията въ безбожие и анархизъмъ: „ни единъ истененъ мъдрецъ, казалъ той, нѣма да се колебае за двѣтъ священи основни на общественния трудъ — правосѣдие и надѣжда. Всички ще уважаватъ съднитъ, ако той се покаже представителъ на правосѣдието; всички ще почитатъ служителя на олтаря, ако той олицетворява надѣжда. Но ако съдѣтъ се изяснява въ мъки, а църквата въ инквизиции, тогава чловѣчеството направо ще хортува на съднитѣ: „азъ не искамъ да зная твой законъ“, а на Священника: „не признавамъ твоитѣ догмати.“ Въ подобни случаи справедливо разгѣвненитъ мислителъ неправа се на крака и принася жалба противъ съднитъ на правосѣдието, и противъ Священника на Бога“. Оратора напомнилъ на слушателитѣ, дѣто Волтеръ защищавалъ справедливостта и чловѣчеството и подготвилъ революцията. Въ заключение старий поетъ привикалъ съгражданитѣ къмъ амнистия и примирение. Неговата речъ съкой пътъ се прекъсвала отъ шумни ръкоплекания, и подиръ нѣколко време тълпата си разотшла при викове: „да живѣе републиката!“

Въ Американския църкъ празника за Волтера, койго билъ устроенъ съ помощта на муниципалитета, откритъ се въ единъ часа. Въ голѣмата зала имало около 5 000 чловѣка.

Залата била украсена вкусно. На дното, ерѣщу главнитѣ врата, издигала се великолелна естрада (възвишение, направено, като театрална сцена) по висока отъ първия катъ, на койго заловали мѣсто организационниятъ комитетъ, сенаторитѣ, депутатитѣ и муниципалнитѣ съвѣтници. Посрѣдъ естрадата стояла трибуна, а посрѣдъ църка — великолелна колесница навачена съ цвѣта, та самата, за кождкото се предполагало да я привозватъ по улицитѣ; предъ нея, ерѣщу главнитѣ вра-

та, хубавее се статуята на Волтера, изработена от Калъе, покрита с покривало, и на около с вѣнци.

По един и половина часътъ, Лоранъ-Ниша, който ималъ на страната си г. г. Геррисона и Вигелгарта, открилъ заеднѣнето.

Речта му често била прекъсвана отъ ръкопляскания. При послѣднитѣ думи на речта, покривалото сѣ статуята паднало, и тълпата сѣ углушителни ура! поздравила изображението на философа.

Слѣдъ свършването на кантатитѣ (нещо отъ родътъ на оперитѣ) въ честъ на Волтера, г. Дрео представилъ на събранieto смѣтка за дѣятелността на цѣнтралния комитетъ, послѣ г. Лоранъ Ниша, председателъ, захващалъ да чете телеграми отъ разни градове на Франция и вънъ отъ Франция; послѣ това г. Тюль прочелъ лекция за Волтера, и частъ въ четири вечката тълпа сѣ знамена преминала покрай статуята на Волтера, при звуковетѣ на Марселеза (Марселезка народна пѣснь, която има революционно съдържание) придружени отъ нѣколко съединени оркестри.

Волтеровътъ юбилей се празнувалъ въ провинциитѣ сѣ голѣма тържественостъ, особено въ Лионъ, въ Нантъ и въ Руанъ, и макаръ клерикалитѣ и да се отговаряли също сѣ демонстрации. На заранъта сержантитѣ прибрали вѣнцитѣ и букетитѣ и въ продължение на цѣлва денъ не пускали до памятника никое лице, макаръ въ е дошло то сѣ различни приношения. По такъвъ начинъ, клерикалитѣ трѣбвало да се ограничатъ само въ направението на нѣколко молебствия въ църквитѣ. Печално е наметена да се срѣща такава нетърпимостъ въ послѣдната четвъртина на XIX вѣкъ.

Превелъ Т. Герисезъ.

Шухевъ

ДОПИСКИ

Трѣвна, 20 Августъ 1882.

Господине редакторе!

Тѣзи дни прочетохмѣ дописка отъ Трѣвна, помѣстена у вѣстникътъ въ год. IV брѣй 10, въ която дописника напзналъ перото си срѣщу насъ — училищно настоятелство и бившитѣ ни учители Г. Г. Г. Стойчова и Т. П. Попова, като излива безсмислено своя ядъ и злоба, противъ лица, които спорѣдъ него биле не добри. Той мѣжду друго изказва, че ся подписвали яланъ жибекъ проколи! (?) въ Трѣвна. Спорѣдъ колкото знаемъ подобни лъжовни протоколи въ градътъ ни не сѣ ставали; дописника ви не одобрява, гдѣто се е подтвърдило вѣхото уч. Настоятелство, защото то неходи по неговиятъ планъ, той казва, че 60 души избиратели подтвърдили вѣхото настоятелство, когато въ залата имаше повече отъ сто ЛЕ 100 избиратели, и лицата които бѣха за бюро се одобриха единогласно сѣ 90 гласа противъ десетъ гласа. А колкото за избиратели кои иматъ право кои не? нека господству — дописника да прочете инструкциитѣ за избиранието на градскитѣ сѣвѣти, които се приспособяватъ и по избори на уч. настоятелство. (???)

До колкото знаемъ по коя причина населението избра насъ за т. г. уч. настоятелство, то е, че ний още отъ м. г. зехме инициативата за стѣграждане на градскитѣ ни мѣжии и дѣвически училища, за която цѣль ще се постарамъ за напредъ до колкото можемъ. Има хора Г не редакторе, които като немогатъ нищо добро да извършатъ, водими отъ злоба и завистъ правятъ вѣквкви спѣнки на други, които вършатъ добри и полезни работи, също такъвъ е известниятъ дописникъ, който отъ явна умраза противъ кмета ни говори, че кметътъ пригѣждалъ своитѣ роднини и тѣхъ условявалъ за учители; напомниме на дописника да излѣзе отъ това си заблуждение, защото уч. настоятелство търси и условява учители, които да не са партизани, като дописника ви, види се, че настоятелството като не услови него за учителъ въ трикласното ни училище (спорѣдъ неговата неспособностъ) той се распалилъ отъ праведенъ гнѣвъ и като нѣма друго що да прави, заловилъ са е да черни уч. настоятелство и учителитѣ ни, които той мрази; уч. настоятелство безъ да глѣда на нѣкакви угаждания водимо за добриятъ успѣхъ на училището ни, пакъ услови бившиятъ учителъ Г-на Т. П. Попова, който е свършилъ въ Габровското училище сѣ отличие и снабденъ сѣ вуждното свидѣтелство, който въ разстояние на двѣ годишното си учителствование въ градъцътъ ви, свято ся е изпълнявалъ учителската си длъжностъ, като са е обхождалъ въ градътъ ни сѣ примѣрно повѣденье, безъ да се меси въ нѣкоя отъ съществуващитѣ партии. Мѣжду това дописника казва, че ученицитѣ му изгубили цѣли двѣ златни години, за което дали протестъ на уч. настоятелство, да не условява горереченния; наистина подобно нѣщо приехме, но като видѣхмѣ какви ученици сѣ подписали протеста, именно таквизи, които сѣ биле послѣдни по успѣхътъ си, за таквизъ ученици винаги учителътъ е лошъ, въ послѣдно врѣме ся издири, че тѣзи ученици подъ ментарството на дописника сѣ направили протестътъ и нѣкои отъ тѣхъ сѣ подписитѣ си сега протестиратъ предъ

настоятелството; за това уч. настоятелство не взе въ внимание такава фалшификация на дописника и за напредъ строго осажда таквизи работи.

Училищно Настоятелство

Председателъ Г. Т. Поповъ, Кассиръ Тотю Калъчовъ членове: Пенчу Тихоловъ, Ваню Ангеловъ, Кольчу Петровъ, Цаню Д. Казисовъ.

Тулча, 24 Августа 1882.

Г не Редакторе!

Тулчанското Българското Читалище «Съгласие» склучи едно годишно съществуване отъ възобновлението си. Въ разстояние на тоя периодъ, то има честта, както и всяко едно същество на свѣта, да прикара и добра и зла епоха. Тѣй, до кадѣ 1 та половина на годината си, то бѣше въ правилния пѣтъ на значението си и бѣше zelo да стига до завидна степенъ. Мнозина храняха надѣжда, че ако не му са случилъ нѣкакво рѣпитетвие и слѣдва своя ходъ по тая посока, ще може да стигне до онай точка на просвѣщенieto и образованието, къмъ която са стрѣмятъ подобни учреждения; ще служи на Тулч. Българе като единъ Амфитеатръ, въ който ще са глѣда всичко що е мило и драго на единъ общественъ и чувствителенъ человекъ, ще служи въ днешно врѣме поне то, за радостъ и утѣха, за похвала и гордостъ на тулчанци и за насърчѣние на тѣхните младежи. Храняха още надѣжда, че както почитаемите ви читатели, тѣй и гдѣ посетителите въ нашия градъ, ще можатъ да чуватъ и глѣдатъ мѣжду толковато неблагоприятни и облачни кълаба, които често обстоятелствата върдялятъ по нашитѣ глави, ще можатъ, казвамъ, да глѣдатъ посрѣдъ тѣзи облаци едно Бъл.

Свѣтило да стои гордо, въоружено сѣ скиптъра на просвѣщенieto и образованието, овѣнчано сѣ похвална Корона «Съгласие» да насърчава своите членове и да имъ напомня: че «Съгласие» или «Съединението прави силата» . . . . .

Нъ, уви! Всичко това въображение бѣше и въображение си остана: а на дѣло са обърна съвсемъ друго. Като взѣ да крачи кадѣ 1 та половина на годината си, силни вѣлни отъ безразсѣдни хули са подигнаха противъ свѣтата му особа. Всичкото старание на неговото настоятелство, неможи да ги оталожи и като са видѣ, че не е въ сила да противостои за дълго, принуди са волею неволею, нъ сѣ миролюбива цѣль, да постави дѣлото на волята на тѣзи вѣлни, които и въ вѣко едно врѣме гласнаха това ученолюбиво учреждение назадъ и го принудиха да са спрѣ и закрѣпи въ рамките на траура!

Цѣли нѣколко мѣсеци лѣжа то въ тѣзи рамки, и желанието въ първобитното му положение не изчезваше, както отъ неговото настоятелство, тѣй, вѣрвамъ и отъ повечето негови членове. Нъ право е рѣчено: «Лошото скоро дохожда а кзено отхожда». Чакъ прѣзъ м. Май са откри неговата черна завѣса и са призова да тържествува деня на Народнитѣ ни Просветители Кирилъ и Методий, която покана, то сѣ радостъ прие, и, спорѣдъ силитѣ си въздаде приличната честь на тоя символъ на народното ни просвѣщение.

Слѣдъ свършването на това тържество трѣба отъ уставътъ му затрѣби и извести че «годишната Читалището доди»! Вѣлдетвие на това стана изложението на Чит. год. смѣтки, съобразно сѣ рѣдписанията на 15-й члѣнъ отъ уставътъ му, и при такавото си годишна участъ, благодарение на трудолюбивото му настоятелство, можи да даде слѣдуюция Билансъ:

ДА ДАВА ОБЩИЙ ГОДИШНИЙ БИЛАНСЪ НА БЪЛГАРСКОТО ЧИТАЛИЩЕ „СЪГЛАСИЕ“ ДА ЗЕМА ВЪ ТУЛЧѢ

188 1/2 год.		фр.	с.	188 1/2 год.		фр.	с.
КАССА				КАССА			
Рѣдовни спомоществования	1596	—		Общи разности	598	87	
Доброволни спомощ. и музика вокала	368	50		Залата на служащи	220	—	
Визитни билети	353	80		Вѣстници	120	71	
Нова година	418	65		Кири за читалище и казино	560	—	
Свадебски билети	51	—		Прѣдставленията	1516	68	
Прѣдставленията	2503	—		Подарѣни на различни въ пари	181	60	
Продадени книги	7	—		Тържество на Кир. и Методий	276	—	
Лотарията за Кир. и Метод.	155	—		Различни мобили	124	60	
Събранитѣ отъ заниси	90	—		Музика Вокала	378	20	
Приети отъ лихва	147	50		Смѣтка календари	1079	55	
Календари	700	15		Съществующъ капиталъ както слѣдва единъ записъ Г . . . фр. 1147—50			
Приети отъ ветото настоят.	69	30		Готови въ брой . . . фр. 286—22	1433	72	
	франга	6489	90		франга	6489	90
БИБЛИОТЕКА				И МОБИЛИ			
Намѣрени отъ вет. нас. книги за прочитъ и подарѣкъ	532	80		Съществуващи различни книги за прочитъ и подарѣкъ спорѣдъ исписа	494	65	
Подарени отъ различни лица въ течен. на год.	198	15		Подарени книги на различни въ течение на годината	229	30	
Намѣрени отъ вет. нас. книги въ Биб.	343	70		Продадени отъ горните	7	—	
Подарени отъ различни лица въ теч. на год.	102	20		Съществуващи книги въ Библиотека	445	90	
Различни мобили намѣрени въ казиното	953	95		« различни мобили	1078	55	
Купени мобили въ течение на годин.	124	60		« два записа	329	—	
Намѣрени отъ вет. нас. два записа	419	—		« отъ Женското Дружество	2482	—	
Намѣрени събрани и предадени за нестрѣсание на Дѣвическото училище	2551	30		Приети отъ намѣрениитѣ записи	90	—	
	фрага	11,715	60	Повърнати отъ дадените на Дѣв. учил.	69	30	
ДѢЙСТВУЮЩЪ КАПИТАЛЪ				НА ЧИТАЛ. «СЪГЛАСИЕ»			
Съществуващи книги за проч. и подарѣкъ	494	65					
« въ Библиотеката	445	90					
« различни мобили	1078	55					
« два записа	329	—					
Да зема отъ жен. дружество	2482	—					
Съществ. I записъ новъ надежъ 23 3/4 вр. т. г.	1147	50					
« въ касата въ брой	286	22					
	Всичко	6263	70				

При това имало е 134 рѣдовни членове; 23 протоколи на рѣдовни извърѣдни и частни събрания; писало е 181 писма; държало е нѣколко общеползани сказки; подарило е книги и други уч. потребности на бѣдни ученици; наградило е всичките ученици сѣ книги по испитанието; дало е парични помощи на бѣдни; напечатало е 200 екз. програми за сѣлските училища; издало е календ. за т. г. Дало е нѣколко театрални прѣдставления; съставило е и е обдържало Музика Вокала и пр. и пр. Това е произвѣдението на Тул. Читалище презъ истеклата му 1881/2 год., произвѣдение, което можа да го нарѣка: «плодъ само отъ 6 мѣсечно негово дѣлание».

Остава сега да видимъ прѣзъ текущата година какъвъ ходъ и какво произвѣдение ще произведе това единичко, за сега, по силничко отъ другите ни учреждения. Молителстввамъ да подари Богъ любовъ и съгласие мѣжду неговитѣ членове и дѣлата му да бѣдатъ стократно по добри и по похвални, отъ колко бѣха прѣзъ истеклата му година.

Безпристрастний.

Пишатъ ни изъ Тулча:

Завчера са извѣсти публично: да не зема никой за слуга момче по малко отъ 12 год. възраст и ако това момче не е снабдено съ свидѣтелство, че е свършило 4 училищни класове. По моему това е много добро вѣщо и не ще бжде злѣ, вярвамъ, ако честното наше Българско Правителство е отворило училища по градоветъ и селата, да подражае тоя примѣръ на романското правителство.

Съ радостъ Ви извѣствамъ, че новия училищный Комитетъ съ присърдцѣ и енергично извършва, за сега длжността си. Ако слѣдва се така, вѣрвамъ, че ще даждатъ на училищата по добъръ успѣхъ. Нѣ слуша ма скърби: че нѣкои зломисленници на обществото, искали да упражнятъ своятъ предателски занаятъ и да поставятъ училищата ни на нови спънки, за това тѣ чакали съ нетърпение да са завърни Префекта въ градъ ни и да почнатъ дѣлото си.

Вчера на 20 того пристигнаха въ града ни Г. Г. Т. Икономовъ и Дръ П. Минчевичъ.

Говори са, че Бъл. Правител. отстъпило 6000 фр. помощъ, за училищата ни въ града. Ако това е истина, ще насърчи Тулчанците и ще стане причина да са съединятъ всички, да исчезнатъ партиите и да даждатъ свободенъ напрѣдъкъ на училищата; защото за сега, почувамъ, че нѣкои отъ чорбаджииската партия, тжмяли да си зематъ дѣлата отъ общото учил. и да отворятъ друго частно, защото . . . . . Нѣ не е никакъ добръ това Ви мнение Г-да.

ИЗЪ ДРУГОЗЕМНИТЪ ВѢСТНИЦИ.

Върху характера на Гарибалди. „Одеский Листокъ“ предава слѣдний случай съ Гарибалди. Председателя на Урагвайската республика, Лавале, обръщълъ се къмъ Гарибалди съ молба, за да помогне на республиката въ упорната и продължителна борба съ Розаса, свирѣпий диктаторъ на Буеносъ Айресъ. Гарибалди не оставилъ да го чакатъ много и удържалъ съ незначителенъ легионъ редъ побѣди надъ значително поголѣмитъ сили на Буеносъ айресцитѣ, като показалъ чудесно юначество. Но веднѣжъ едно неприятелско ядро свалило коня му, наравило героя, дружината му не сполучили да стигнатъ съ време на помощъ, и Гарибалди билъ заробенъ.

Свирѣпий Розасъ хвърлилъ Гарибалди въ тъмница и, желаящъ да сломи енергията на героя, повелѣлъ да се отнасятъ съ него най-жестоко, като проваждалъ отъ време на време при него хора, дано се склонятъ Гарибалди да влѣзе на Розасова служба. Но нищо не могло; тогава всеслепий диктаторъ заповѣдалъ да заведатъ Гарибалди при него.

Гарибалди намѣрилъ Розаса тежко захластяжъ до престола си и гордо подпрѣвъ на лакътя си. При влизането на свободолюбивий Гарибалди, тиранина диктаторъ нито го удостоилъ съ навождане на главата си и, като премѣрилъ Гарибалди съ свирѣпий си погледъ отъ главата до петитѣ, казалъ му послѣ малко млчанье:

— Гарибалде! азъ заповѣдахъ да ви позовѣтъ.

— Розасе! азъ това зная много добръ, отговорилъ Гарибалди; слѣдъ това дръвнѣлъ единъ столъ и спокойно сѣднѣлъ срѣщу диктатора, който не билъ прививнѣлъ на такава свободна обнаска.

— Азъ дойдохъ, провължилъ Гарибалди, за да видя, какво искате отъ мене.

— Генерале! обадилъ се диктатора съ запѣвание.

— Председателю! отговорилъ Гарибалди.

— Господинъ генерале, послѣ учтиво Розасъ: — азъ желая да се разговоря съ васъ за една важна работа.

— Господинъ председателю, побързалъ да забѣлжи учтиво Гарибалди: — азъ съмъ готовъ да ви чуя.

— Азъ мисля, продължилъ съ участие Розасъ: — че на человетъ съ вашата дѣятелность и съ вашата предприимчивость продължителното робство трѣба да бжде много тежко.

— Разбира се, отговорилъ съ живость Гарибалди: — и особено ако се случи да се търни таквазъ обнаска, каквато азъ срѣщнахъ тукъ.

Розасъ си преханналъ устнитѣ и, като помѣчалъ малко, казалъ:

— Азъ ще ви направя предложение, за да се избавите отъ робството и отъ лошата обнаска.

— Ако това предложение не бжде противно на честта ми, азъ ще го приемъ твърдѣ драговоно, забѣлжилъ Гарибалди.

— То е свързано съ голѣми сгоди за васъ, побързалъ да добави Розасъ.

— Между честта и сгодитѣ има, по мнитѣ понятия, огромна разлика, забѣлжилъ рѣзко Гарибалди. Впрочемъ, кажете ми, подъ какви условия азъ можъ да приемъ свобода.

— Искате ли да оставите службата на Лавале и да вѣдните на моя служба, попиталъ съ нерѣшителенъ гласъ диктатора, като погледнѣлъ испитливо Гарибалди.

— Азъ не служъ на председателя Лавале, а на

Урагвайската республика, гордо възразилъ Гарибалди.

— И тѣй, не приемате ли?

— Не, билъ въспий и рѣшителной Гарибалдовъ отговоръ.

Диктатора пламнѣлъ отъ гнѣвъ.

— А не рачите ли да ви направя девизионенъ генералъ? попиталъ върадливо Розасъ.

— Не, отговорилъ пакъ Гарибалди.

— Но ако съ такъвъ патенгъ ви предложъ 10, 000 гроша за първоначално обзаведение? добавилъ съ искушающъ гласъ Розасъ, като вперилъ лукавий си погледъ у Гарибалдовото лице.

— Азъ не воювамъ за пари, извикалъ гнѣвно Гарибалди. — Азъ се боря за свободата и съ никакви съкровища не може ме склонити никой да служъ на такъвъ деспотъ, какъвто е диктатора Розасъ.

— Това вашата послѣдня дума ли е? съ западенъ и растреперанъ отъ гнѣвъ гласъ попиталъ Розасъ.

— Да послѣдня! отговорялъ рѣшително Гарибалди.

— Добръ, искрѣщѣлъ като бѣсенъ диктатора: — вървѣте назадъ въ тъмницата, а деспота ще се погрижи, за да оесѣтите неговата сила.

— Това е навикъ у такива хора, като васъ, отвържилъ Гарибалди и, като тръснѣлъ вратата, излѣзълъ отъ диктаторовий кабинетъ. — Но, добавилъ той, като полуотворилъ пакъ вратата и страшно погледнѣлъ диктатора, — може би, вий тоже скоро ще оесѣтите моята сила, както вече сте я и оесѣтали.

Съ тѣзи думи Гарибалди се раздѣлилъ съ Розаса.

И той въ твърдѣ малко дни избѣгнѣлъ отъ тъмницата и, наистина, далъ Розасу да оесѣти по-добръ, съ кого той ималъ работа.

Гамбета и Гриви, тѣзи двѣ знаменити французски величини, се отличаватъ една отъ друга по характера си твърдѣ много. Защо паднѣ Гамбета отъ министерский столъ, на който тѣй славно се въскочи? Главната причина, четемъ въ „Всеобщая Газета“, на Гамбетовото падание бѣше неговото *самовластие*. Не само въ республиканска, но и въ никаква конституционна държава не може да се търни человетъ, който преди всичко туря своето азъ, около което, като че трѣба да се върти цѣлъ свѣтъ. „Азъ олицетворявамъ съ себе си французската демократия (народодържавие)“ казване Гамбета. Азъ трѣба да прокарвамъ новий кабинетенъ редъ, защото само той ще ми даде възможность да представявамъ Франция предъ другитѣ държави тѣй, както изисква това моето *послание*. Въ европейский ареопагъ, азъ искамъ да завземъ първото мѣсто! Това „азъ“ и смѣнѣ Гамбета долу отъ примъ-министерекото крѣсло.

За Гамбетовото падание помогнѣ и недружеското, почти враждебното отношение къмъ него на новѣшниятъ председател на французската республика Гриви.

Гриви е отъ партията на овѣзи республиканци, на които диктаторската власть на одного человетка докарва таквозъ голѣмо покъртвание, щото той даже е ставалъ противъ урежданieto службата председателъ на республиката: „Граждани“ — казалъ Гриви презъ 1849 г. въ народното събрание, „вий излагате республиката въ премеждие. Ваший председателъ на республиката ще се ползува съ всичкитѣ права на единъ царъ, а при това той ще обладава съ всичкото правствено обаяние на народенъ избраникъ. Наистина, че председателската власть не е наследственна, като властта на царетѣ, но отъ това ти може да стане нѣкога още по-лошава. Нима сте увѣрени, че между лицата, въ чийто рѣцѣ ще падне тая власть, не ще се намѣри нѣкой нереспубликанецъ, който да не приеме да предаде председателството на другого? Нима сте увѣрени, че между тѣхъ не ще се найде нѣкой честолюбецъ, който да поиска да си увѣковчи властѣта? Ако пѣкъ такъвъзито бжде нѣкой народолобецъ, нѣкой пѣлководоцъ, обиколень съ обаянието на военната слава, която има всекога очарователно влияние на французитѣ; ако той бжде отъ потевлото на нѣкой царский родъ, — тогава да ли не ще настане време за съборянieto на республиката? За предотврѣщанье такова премеждие Гриви предложилъ слѣдния поправка въ Конституцията на Франция: „Народното събрание повѣрва изпълнителната власть на единъ гражданинъ, който ще се нарича председателъ на министерский съвѣтъ. Тоя председателъ се избира отъ народното събрание и може да се извади отъ служба въ всеко време.“

Предложението на Гриви се отблѣснѣ, и, едва текли двѣ години, думитѣ на тоя истенский отечестволюбецъ се показахъ пророчески: избраний председателъ на республиката Лудовикъ-Наполеонъ извърши държавний превратъ: прогласи се за императоръ и республиката умрѣ. И нужно бѣше срамотното падание на Наполеонъ III, за да се въцари у Франция отново республиканското правление.

Наистина, слѣдъ истичанieto на тридесетъ години самъ Гриви стана председателъ на републиката, но, както се види, той е приелъ тая служба само за това, за да не падне тая пѣкъ въ рѣцѣтъ на нѣкой властолюбецъ, който да поестъ като Наполеона.

„На кждѣ отиваме? . . .“ Такова питанье си е поставилъ Киевский вѣстникъ „Заря“ и влазя по него въ нѣкои малко или много умни расуждения. Нѣкои други вѣстници ещо се заловили о това питанье и тоже сж захванали да го преживятъ отъ нѣмание що, но никой още не е сполучилъ, казва „Всеобщая Газета“, да отговори на това питанье кратко и ясно; „на никждѣ не отиваме и кждѣ ще отидимъ не са знае. Ако ли пѣкъ нѣкому се чини, че отиваме на нѣкаде, то трѣба да е отъ завивание свѣтъ. „Едно време нѣкои наши историци се препирахъ, отъ кждѣ е дошълъ нашия народъ; тая распри тѣй си и останѣ не рѣшена, а сега се е родило друго питанье; на кждѣ отиваме? — и можемъ да си останемъ безъ отговоръ. Тѣй като се види, че ний сме дошли неизвѣстно отъ гдѣ и отиваме неизвѣстно на кждѣ, то, по неволя, дошло е, да се сѣнемъ и да помислимъ поне малко, на кждѣ да вървимъ. Само, че трѣбаше да се догадимъ по отпрѣди!“

Отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла

ПОКАНА

№ 6545.

Съ съизволение на Негово Височество Князѣтъ, въ София ще се построи едно Правителственно училище, въ паметъ на недавно починалиятъ славянский герой, Генерала Михаила Димитровича Скобелева, което училище ще носи название Скобелевско. Цѣлята съ която ще се построи това училище, е да се увѣковчи въ България паметъта на тоя герой, който за доброто на България, не е жалнѣлъ ни трудъ, ни животътъ си, и който до послѣднията минута на живота си, не е преставалъ да мисли за благоденствието и развитието на България.

Училището ще се построи съ частни пожертвования, за да се даде по тоя начинъ възможность на цѣлия Българский народъ и на всекого, комуто е скъпа паметъта за тоя славний герой, да приеме участие съ посланата си лепта въ въздвиганieto училището, което като паметникъ на славнийтъ герой, ще бжде и единъ очевиденъ знакъ на оная признателность и благодарность, която Българскийтъ народъ питае къмъ тоя свой незабравимъ добросторецъ.

Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла като съобщава горѣизложеното за всеобщо знание, обявява че съ разрѣшение на Негово Височество Князѣтъ, открива се подиска на сѣкадѣ въ България за доброволни пожертвования за направа горѣказанното училище и приканва всекого, комуто е скъпа паметъта за Генералъ Михаила Димитриева Скобелева, да принесе посланата си помощъ.

Пожертвованията ще се записватъ и внасятъ въ канцеларитѣ на окръжнитѣ и общински съвѣти.

Грижата и въобще воденieto работата за направа училището, ще се възложи на единъ особенъ комитетъ, който ще се състави по-послѣ, за съставянъето на който ще се обяви въ свое време.

Умоляватъ се редакциитѣ на издаваемитѣ въ Княжеството вѣстници, да препечататъ въ стѣлповетѣ на вѣстницитѣ си настоящата покана.

София, 16 августъ 1882 година

Управляющий Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. Д. Д. Агура.

НОВИ ГОЛѢМИ
ПОДВИЖНИ БУКВИ.

ЗА

ЗВУЧНАТА МЕТОДА

прилепени на твърди корици, отъ гласнитѣ по 4 отъ съгласнитѣ и цифритѣ по три.

Цѣна 2 лева съ испращанieto имъ.

Намиратъ се за проданъ въ редакцията на в. „Славянинъ“ Русчукъ.

Русчукъ скоро-печатница „Славянинъ“.